

Børne- og teenageværelse fra 1980'erne og 1990'erne

Tekst af Anette Damgaard Kragelund
Fotos fra familiealbum og udstillingen

Hvordan er udstillingen blevet til?

Når man gemmer og ikke kan nænne at smide ud, kommer tingene nogle gange til værdighed igen. Det er sket med min lillebrors og mine ting. Derfor har min mor kunnet lave denne sjove udstilling.

Kik med og bliv nostalgisk, og se hvad vi legede med i 1980'erne og 1990'erne.

Min mor, Hanne Damgaard Hansen, har opfordret mig til at skrive om min barndom og ungdom. Bl.a. på grund af, at museets udstilling om "legetøj gennem tiderne" skulle renoveres og udvides med 1990'erne, og da min mor har gemt store dele af mit og min lillebrors legetøj, skolebøger, diplomer, plakater og meget andet, var det nærliggende at lave et børne- og ungdomsværelse.

Hvem er jeg?

Jeg, Anette Damgaard Kragelund (født Hansen), i 1978. Er i dag 40 år og bosat uden for København med mand og 2 børn.

Jeg er født og opvokset i Vandel og er netop gået ned ad barndommens gade (Solbakken) for at mindes livet som barn og ung tilbage i sidste årtusinde i byen.

Velkommen i udstillingen om mit barndomsværelse på Museet i Vandel.

Det er en stor del af mit værelse, der er udstillet her, og jeg har været en tur *down memory lane*, for at gense alt lige fra dukker, bamser, samlinger og notesbøger, som min mor så fint har gemt igennem alle årene.

Som du nok har gættet, var mit værelse på Solbakken 4 fyldt med alle mulige dimser, og jeg samlede på alt lige fra brevpapir, viskelæder og frimærker, My little Pony og LEGO.

Modsat idag legede vi med Barbie et godt stykke op i folkeskolealderen. Sammen med mine veninder syede jeg tøj, soveposer og andre remedier til Barbie og hendes venner. Kreativiteten fejlede intet. Og jeg passede også ret godt på mine ting. Kunne næsten ikke nænne at bruge hverken klistermærker, brevpapir, viskelædere osv.

Vi var medlem af Anders And's Bogklub. Det var spændende, når posten kom med en ny bog. Vi fik MAC computer, da jeg gik i 7. klasse. Du kan se den på skrivebordet.

På ABC skrivebordet står en Macintosh SE. Den havde vi mange af på skolen i 1990'erne.

På opslagstavlen er der billeder fra div. Jernbanefester.

Min lillebror og mig vinteren 1988

Den blev brugt til regnskab, skolearbejde og spil. Man gemte sine dokumenter på en diskette. Man kunne ikke komme på internettet. Mobiltelefon var heller ikke hver mands eje. I konfirmationsgave fik jeg et Sony rack stereoanlæg med radio, båndspiller og til musikdisketter. Du kan se kassettebånd og disketter i udstillingen.

Lillebrors ting er med i udstillingen.

Min lillebror René er 3 år yngre, og hans værelse så en smule anderledes ud. Her huserede Transformers, Heman og LEGO. Vi har altid haft et kærligt forhold til hinanden, selvom der selvfølgelig også var de klassiske søskendskærmydsler.

I udstillingen kan du hurtigt fornemme, at min lillebror er til fodbold. Det er hans lille røde sæt Hummel DBU foldboldtøj, der ligger på skibsbriksen. Billedet af fodboldlandsholdet med træner Sepp Piontek viser, at det var dengang, vi alle elskede Danish Dynamite.

Jeg startede med at gå til håndbold i Firehøje IF ret tidligt. Ligesom min mor og moster Jytte fortsatte jeg med den sportsgren og det sammenhold, der fulgte med, indtil jeg flyttede fra byen.

Jeg elskede at komme i hallen - især til hjemmestævner, hvor opbakningen altid var stor til alle håndboldhold.

Derudover var jeg forbi både badminton og tennis, men de vandt aldrig lige så stort indpas. Men det var ikke de eneste fritidsinteresser. Når jeg tænker tilbage, fik jeg prøvet en del nuancer af.

Min musikkarriere startede i Egtved Kommunes musikskole med blokfløjte, og herefter gik jeg til klaver og tog en enkelt sæson på saxofon. Herefter røg jeg selvfølgelig også på

"harmonikabølgen", som var virkelig omfangsrig i de glade slut-1980'ere og 1990'ere. Jeg var med i Underholdningsorkesteret med Anton Stormlund i spidsen, men et hav af unge piger var også med i det store Harmonikaorkester, der turnerede rundt.

Underholdningsorkesteret ved musikskoleleder Anton Stormlund. Juni 1992 i anledning af Robert Jacobsens 80 års fødselsdag i Tørskind grusgrav og skulpturpark.

At gå til 4H (Hånd, Hoved, Hjerte, Helbred) var også ret populært. Jeg testede alle tilbud af gennem årene og var med til dyrkning af urtehaven, bagning og ikke mindst julegavernes store produktionsværksted: Hobby. Hos Elin og Jørgen Johansen, på Sandagergård, havde vi et jordlod, hvor vi dyrkede grønsager og rigtig mange geoginer. Min mor, mormor og Grethe Johansen havde en hel flok børn til Hobby. Vi lavede mange fine julegaver i skolens formningslokale. Her gik vi også til billedkunst ved skolens formningslærer Erik Fogh Nielsen.

Min matematiklærer Jørgen Gyldenløve var frimærkeentusiast. Han lavede frimærke-bytteaftener i skolens lærerværelse, hvor vi kunne medbringe vores fine samlinger, opslagsværker, pincet og hvad der ellers skulle til, når der skulle nørdes frimærker.

Og når vi er i den lidt nørdede boldgade, så kunne man også gå til skak efter skoletid.

Det var min engelsklærer Kjeld Jensen, der stod for den del.

Jeg har stadig tilknytning til byen

Mine forældre er stadig bosiddende i byen, så jeg kommer regelmæssigt forbi og møder folk fra dengang. De er begge gået på pension i dag, men har altid været og er stadig med til at gøre en forskel i byen. Min far og onkel har ejet Vandel Autoværksted i over 40 år. Det er netop blevet solgt, og en epoke er slut der. Min mor var skolesekretær på Vandel skole i en del år i min barndom, og også ansat som kontorassistent både på det lokale revisionsfirma Knud Pilholm på Stationsvej og ved Tømrermester Poul Christiansen, hvis firma lå for enden af Solbakken. I en del år var hun samtidig ansat på museet, hvor hun hjalp museumsinspektør Hasse Jørgensen med kontorarbejdet.

Mine forældres arbejde understøtter også nærmiljøets tryk. Livet foregår inden for en armslængde.

Tryk lille landsby med mange forretninger og en god skole.

Vandel var også dengang en mindre landsby, jeg husker der var ca. 800-900 indbyggere. Det var et tryk og fint miljø, hvor de fleste kendte hinanden og kom hinanden ved.

Byens trafikerede hovedgade, Grindstedvej, var den eneste vej til Legoland og Lufthavnen, dermed voldsomt trafikeret og også vejen, hvor butikkerne lå på rad og række.

Bl.a. kunne man proviantere ved købmand Hellerup, - jeg husker tydeligt hans blå kittel. Man kunne spise og overnatte på Vandel Gæstgivergård med Stenkælderen som den lokale bodega.

Træskomanden solgte fodtøj. Vi blev klippet hos frisør og barber Inga og Gunner Mortensen. Bager Evald Bonde og hans kone Kirsten, som stod i forretningen, samt slagter Knud Schnedler og Inger som også stod bag disken, havde forretning ved siden af kroen. Smed Nygaard boede på hjørnet af Dalgasvej, lidt længere nede havde Metha Rasmussen en Tatol-forretning. Her købte vi bl.a. julegaver.

Både Aktivbanken og Sparekassen Sydjylland (senere Bikuben) lå midt i byen. Vi kendte Kirsten i Sparekassen, så det var her vi kunne hæve penge. Den lokale grillbar: Grill 16 (senere Shanghai/F16) var et hyggeligt samlingspunkt. Brugsen, med uddeler Gunner Sand, lå overfor og lukkede kl. 14 om lørdagen og havde lukket søndag.

Netop Brugsen udskrev en tegnekonkurrence tilbage i 1985, hvor jeg som 7-årig vandt den søde brune bamse, der sidder på skibsbriksen i museets udstilling, for bedste tegning i min aldersgruppe. Den forestillede en øde ø og kan ses på opslagstavlen. Dommere var Gunner Sand, Birthe Hansen og Harry Hansen. Ud over min fars værksted, havde Johnny Jørgensen Vandel Traktor og Bilhandel på Blomstervænget.

Vandel Idrætshal, som min far og mor var med til at bygge i 1978, var der også fuld gang i dengang, og Vandel Ungdomsskole (nu Efterskole) har altid været et populært tilløbsstykke.

Udsnit af børneværelset på museet. Bamsen på skibsbriksen vandt jeg, som 7-årig, i en tegnekonkurrence i Brugsen.

Dagplejemoder Stense Andersen, på Randbølvej passede mig og min lillebror de første år. Børnehaven Spilloppen var et trygt og godt sted med Inger Klyver i spidsen. Vandel Skole gik til 7 klasse, og der var ca. 120 elever med en enkelt årgang (1975) med 2 spor. I børnehaveklassen var det Margrethe Friis, der fik skik på os. Poul Bachmann Madsen var skoleinspektør, og det var ikke sjovt, hvis man skulle runde hans kontor. Der sad min mor jo, via hendes job som skolesekretær.

I 1987 var der stor fest i Vandel Idrætshal i anledning af, at børnehaven Spilloppen fyldte 5 år. Der blev bagt 10 lagkager, et for hvert bogstav i børnehavens navn.

Bamse kom på besøg og underholdt sammen med vores elskede børnehaveleder Inger Klyver.

Jeg gik i skole, men det var min lillebrors sidste år i børnehaven.

En sjov fest med mange børn og voksne.

Borgerforeningen samlede byen til Jernbanefest

Når vi taler slutningen af sidste årtusinde, må vi ikke glemme Borgerforeningens fantastiske benarbejde, der gjorde, at hvert år kunne alle borgere glæde sig til den årlige Jernbanefest med Sejrs Tivoli for fuld udblæsning samt stor fest i teltet med kendte danseorkestre.

Der var altid fuld gang i børn og voksne. De forskellige veje klædte sig ud i temaer og dystede om bedste udklædninger. Jeg vil sige, at SOL-DAL-PARKEN-VEST, (Solbakken, Dalgasvej, Mølleparken og Vestbanevej) ofte løb med sejren. Så vidt jeg husker. :o)

Detaljerne blev finpudset, og alle var ret dedikerede i den proces.

Ringridning var også en fast del af repertoiret og et stort tilløbsstykke, som min far og onkel Gunner stod i spidsen for. Alt i alt var det verdens bedste periode i sommeren, hvor alt summede af liv på sportspladsen i flere dage.

Med familien omkring sig

Mine bedsteforældre boede på Damgaard i Randbøl, hvor min moster Jytte og onkel bor i dag. Min moster er i dag halinspektør i Vandel Idrætshal og udgør en stor kapacitet. Hun er en del af fællesskabet, der foregår omkring sporten og den efterfølgende sociale hygge.

Min barndom i Vandel var tryk og fin. Vi passede på hinanden, og jeg kan i dag kigge tilbage på den bedste start på livet, som et mindre samfund helt klart kan noget med.

Og jeg har helt sikkert taget mange fantastiske ting med mig fra den gang i barndommens gade. Tak fordi du kigger med...

